

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا (۱)

سال دوم آموزش متوسطه

رشته‌های ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: جغرافیا (۱) - ۲۲۵/۲

مؤلفان: سیاوش شایان، مهدی چوبینه، منصور ملک‌عباسی، شوکت مقیمی و ناهید فلاحیان

تجدید نظر کنندگان: مهدی چوبینه، شوکت مقیمی، یارمحمد بای و کورش امیری‌نیا

ویراستار: سید اکبر میرجعفری

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

طراح جلد: طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آرا: راحله زادفتح‌اله

حروفچین: زهرا ایمانی نصر

مصحح: فاطمه گیتی‌جبین، زهرا رشیدی مقدم

امور آماده‌سازی خیر: سپیده ملک‌ایزدی

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، مریم دهقان‌زاده

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۰۴۴۹۸۵۱۶، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

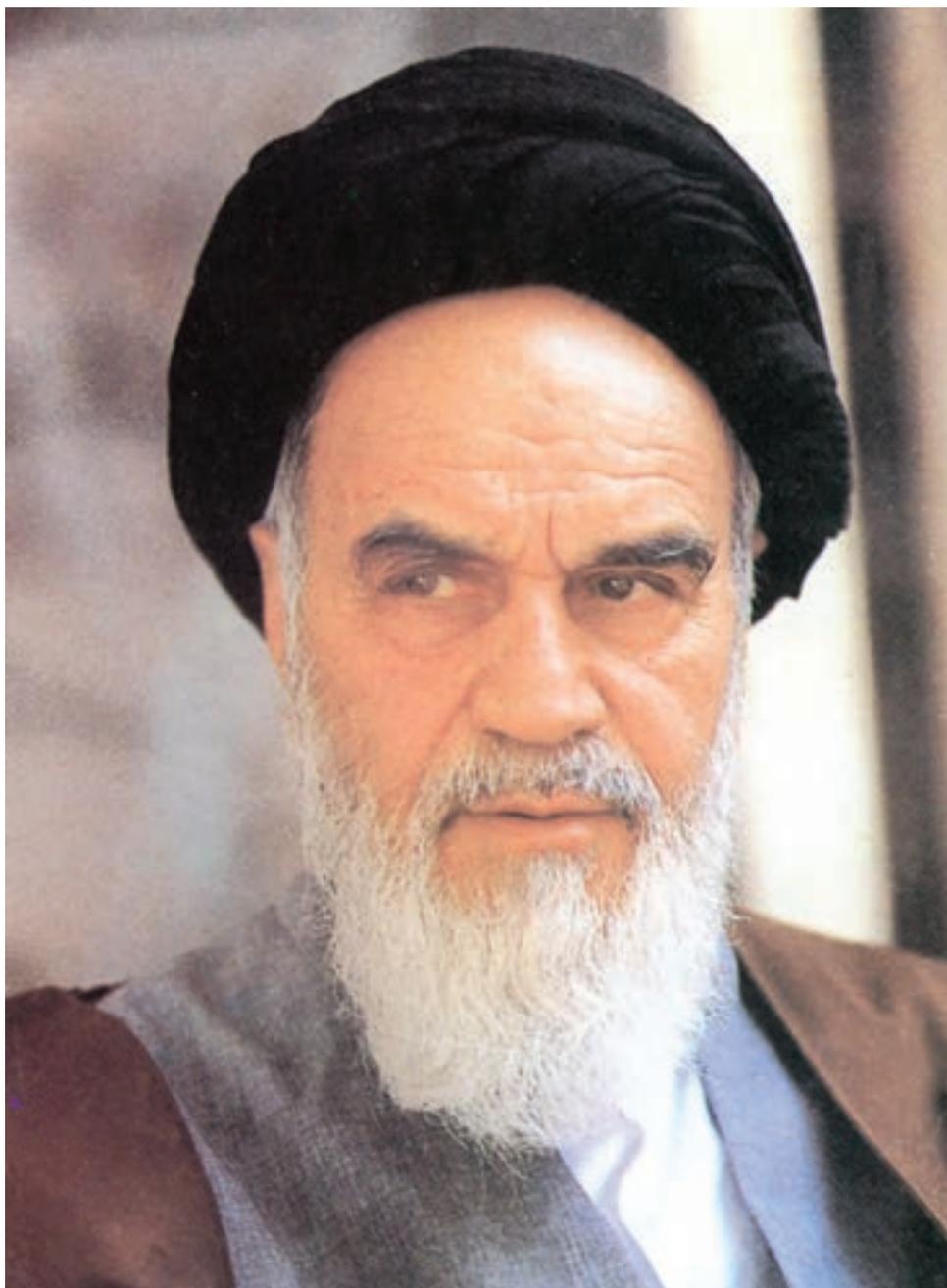
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ هفدهم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۰۶۵۶-۷ ISBN 964-05-0656-7

۱۳۹۴

نهضت برای اسلام نمی تواند محصور باشد در یک کشور و نمی تواند محصور باشد در حتی کشورهای اسلامی. نهضت برای اسلام همان دنباله نهضت انبیاست. نهضت انبیا برای یک محل نبوده است، پیغمبر اکرم اهل عربستان است لکن دعوتش مال عربستان نبوده، محصور نبوده به عربستان، دعوتش مال همه عالم است.

امام خمینی (رحمة الله علیه)

فصل ششم

- درس دهم : مخاطرات طبیعی ۷۶
درس یازدهم : انسان و مخاطرات طبیعی ۸۹

فصل هفتم

- درس دوازدهم : گردشگری چیست؟
گردشگر کیست؟ ۹۷
درس سیزدهم : ایرانگردی ۱۰۶

فصل هشتم

- درس چهاردهم : پراکندگی و رشد جمعیت ۱۱۶
درس پانزدهم : جمعیت و مهاجرت،
جمعیت و منابع طبیعی ۱۲۹

فصل نهم

- درس شانزدهم : آب‌ها ۱۳۷
درس هفدهم : بهره‌برداری از منابع آب ۱۴۴

فصل دهم

- درس هجدهم : جغرافیا، جغرافی دانان و
توسعه پایدار ۱۵۲

۱۶۵ مفاهیم و اصطلاحات به کار رفته در کتاب

فصل اول

- درس اول : جغرافیا، علمی برای زندگی ۱

فصل دوم

- درس دوم : نگاهی به جغرافیای طبیعی ایران ۱۲
درس سوم : نگاهی به جغرافیای انسانی
ایران ۳۰

فصل سوم

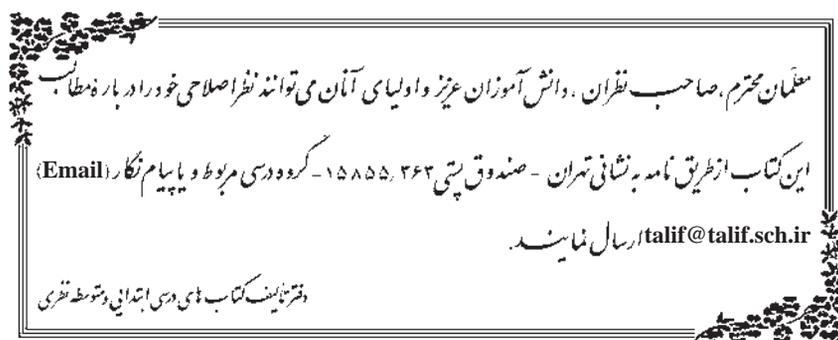
- درس چهارم : بیابان‌ها ۴۳
درس پنجم : انسان و بیابان ۴۸

فصل چهارم

- درس ششم : اهمیت و نقش جنگل‌ها ۵۳
درس هفتم : پراکندگی و انواع جنگل‌ها
و مراتع در ایران ۵۸

فصل پنجم

- درس هشتم : آلودگی هوا ۶۴
درس نهم : آلودگی دریاها و رودها ۷۱

دانش آموزان گرامی!

هدف های عمده این کتاب، آشنا کردن شما دانش آموزان عزیز با مسائل و مشکلات جغرافیایی محیط پیرامونتان و پیدا کردن راه حل هایی برای آنهاست. همچنین به کار بردن دانش جغرافیا و مهارت های آن در زندگی روزمره و برانگیختن حس مسئولیت شما برای حفظ محیط زندگی خود، از دیگر هدف های این کتاب است.

می دانید که دانش جغرافیا دامنه ای وسیع دارد و کتاب های درسی نمی توانند به تنهایی همه نیازهای اطلاعاتی شما را برآورده سازند. با این حال، مؤلفان این کتاب براساس اصول و معیارهای علمی برنامه ریزی درسی، تمامی سعی خود را به کار برده اند تا مطالبی نو، جذاب و ارزشمند را در قالب فعالیت های درسی و کلاسی به شما ارائه دهند. آنها معتقدند که نسل جوان با بهره گیری از دانش جغرافیای امروز می توانند پاسخگوی نیازهای کنونی و آینده زندگی خود از نظر محیطی باشند.

بنابراین، بهتر است با کسب اطلاعات و راه و روش چگونگی استفاده از آنها، امکان جست و جو، پردازش و یادگیری موضوعات جغرافیایی، لذت جست و جو، درک و فهم موضوعات و یافتن راه حل را همراه با معلم و همکلاسی های خود با بحث و فعالیت های کلاسی تجربه کنید.

امیدواریم با انجام فعالیت ها و شرکت فعالانه در جریان تعلیم و تربیت در کلاس درس جغرافیا و با کمک دبیر محترم خود، از آموختن جغرافیا لذت ببرید و خاطره خوش کلاس های درس جغرافیا را برای حل مشکلات محیطی آینده، به همراه داشته باشید. برای آگاهی بیشتر شما در انتهای این کتاب کلمات و مفاهیمی که در متن کتاب با علامت ستاره (*) مشخص شده اند توضیح داده شده است. موفق باشید.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری